

STAUROS

Č. 4 február/marec 2013

Informačný dvojtyždenník gréckokatolíckej farnosti v Bratislave

slovíčko o slove

Drahí bratia a sestry!

Pred chvíľou sme vstúpili do Veľkého pôstu. Preto je dobré zamyslieť sa nad jeho základnými črtami. Vždy, keď sa človek vyberá na cestu musí vedieť, kam ide. Tak je to aj s Veľkým pôstom. Veľký pôst je predovšetkým duchovnou cestou, ktorej cieľom je Pascha. Preto ja na začiatku našej úvahy potrebné, aby sme videli súvis medzi Veľkým pôstom a Paschou. Odpoveďou na otázku, čo je Pascha, je veta: Pascha je Nový život! Je to ten Nový život, ktorý zažiaril z hrobu pred takmer 2000 rokmi a je darovaný nám, ktorý veríme v Krista. Takto na Paschu oslavujeme to, čo sa stalo a čo sa deje aj s nami. Dáva nám radosť, aby sme mohli povedať: Smrti viac niet! Áno, smrť je stále tu a neustále sa nás dotýka. Ale čo urobil Kristus? Zmenil jej prirodzenosť – urobil ju prechodom. Toto je viera Cirkvi. Ale ako žijeme my? Naša každodenná skúsenosť nám ukazuje, že neustále zrádzame a strácame dar, ktorý sme dostali a žijeme tak, ako keby Kristus nevstal z mŕtvych. Ako keby pre nás tá najväčšia udalosť v dejinách strácala význam. Nedokážeme žiť podľa Kristovej rady: „Hľadajte najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť.“ Prichádzajú každodenné starosti a my zabúdame. A cez toto zabúdanie sa náš život opäť stáva starým, plytkým a temným. Z času na čas si možno uvedomíme naše hriechy a vyznávame ich, ale bez napojenia na ten Nový život, ktorý nám ponúka Kristus. V skutočnosti žijeme tak, ako keby nebol prišiel. Toto je hriech všetkých hriechov a tragédia nášho formálneho kresťanstva. Keď si toto uvedomíme, môžeme pochopiť, čo je to Pascha a prečo je predchádza Veľký pôst. Len tak môžeme pochopiť, že liturgická tradícia Cirkvi, všetky jej bohoslužby sú tu preto, aby nám navrátili chuť onoho Nového života, ktorý tak ľahko zrádzame a strácame. Preto nám Veľký pôst pomáha prijať Paschu, nielen ako povolenie jedenia, pitia a odдыхovania, ale ako naozajstný koniec toho starého a náš vstup do nového. Hlavnou úlohou Veľkého pôstu v prvotnej Cirkvi bolo pripraviť katechumenov na krst. Hoci sa inštitúcia katechumenátu dospelých vytratila,

predsa je hlavný význam Veľkého pôstu ten istý. Pascha je teda pre nás návratom k nášmu vlastnému krstu a Veľký pôst je prípravou na tento návrat.

Preto nás Cirkev pripravuje už na samotný Veľký pôst. Možno sa pýtame Prečo? Pretože Cirkev hlboko psychologicky nazerá na našu prirodzenosť. Vie, že sme pohltení starosťami o pozemský život a často aj spútaní hriechom. Často nie sme schopní prejsť hneď z jedného morálneho stavu do druhého. Preto Cirkev už pred začiatkom Veľkého pôstu hovorí o jeho význame, skôr ako ho začneme praktizovať. Táto príprava spočíva v piatich po sebe nasledujúcich nedeliach. Ich cieľom je, aby sme si uvedomili, že človek bol stvorený pre raj, pre spoločenstvo s Bohom. Hriech však zbavil človeka tohto spoločenstva. Tak sme na začiatku pôstu vlastne Adamom, ktorý bol vyhnaný z raja.

Veľkopôstna bohoslužba. Veľký pôst môžeme nazvať „svetlým smútkom“. Cieľom pôstu nie je donucovať človeka k plneniu formálnych požiadaviek, ale obmäkčiť jeho srdce, aby pocítilo skrytý smäd a hlad po Bohu. Človek, ktorý vstupuje počas pôstu do chrámu, vidí, že na jednej strane sú bohoslužby ovplyvnené akýmsi tichým smútkom, rúcha sú tmavé, bohoslužby sú dlhšie a monotónnejšie. Akoby sa nič nedialo. Ale postupne cítime, že sa niečo deje. Približujeme sa k miestu, kde hluk a zhon života, ulice nemá dosah. Všetko, čo sme považovali za životne dôležité sa pomaly vytráca a my sa začneme cítiť ľahkými a slobodnými. Preto musia byť pôstne bohoslužby dlhé a monotónne. Minimalisti sa pýtajú: Ako často sa máme modliť a chodiť do chrámu? Pritom takto ľahko nepochopia, že význam bohoslužieb je v tom, aby nás preniesol do iného sveta – do sveta Božej prítomnosti. A tam sme prenášaní pomaly, pretože naša padnutá prirodzenosť stratila schopnosť prechádzať tam prirodzene. A to, čo sa zdalo ako monotónnosť a smútok sa postupne premieňa na pokoj. Dôležitou súčasťou Veľkého pôstu je Sväté písmo. Modlitba cirkvi je vždy biblická. 40 dní Veľkého pôstu je návratom do Starého zákona. Hoci žijeme po Kristovi, sme pokrstení, predsa sa svojím životom vraciame do Starých časov, do obdobia pred Kristom. Postupne sa čítajú knihy Genezis, Izaiáš a Príslovia. To má svoj pôvod v čase, kedy bol pôst prípravou katechumenov na krst. Každá z týchto kníh reprezentuje jednu časť starého zákona – historické knihy, proroci a múdroslovná literatúra.

Ako teda prežívať Veľký pôst v bežnom živote? Väčšina veriacich prichádza do chrámu len v nedeľu. A vtedy je veľmi ťažké zacítiť atmosféru Veľkého pôstu v jeho bohoslužbách. Vnímajú ho negatívne – ako obmedzenie jedla, alebo pozitívne – treba sa vyspovedať a prijať Eucharistiu. Vždy je ľahšie zredukovať niečo duchovné na formálne, ako hľadať za formálnym niečo duchovné. Riešením tejto situácie ja začať brať Veľký pôst naozaj vážne. Byť účastný na bohoslužbách. Dôležité je tiež vidieť biblické korene pôstu. Ide predovšetkým o dve udalosti. Jedna udalosť je porušenie pôstu Adamom v raji. Adam jedol ovocie, ktoré mal zakázané jesť. Druhá udalosť stojí na začiatku Nového zákona – Kristus začal svoje účinkovanie pôstom. Jedlo je pre nás prostriedkom pre život. Prečo prišla smrť do života? Lebo človek odmietol život závislý na Bohu a vybral si život závislý na chlebe. Svet bol daný človeku ako „potrava“, ako prostriedok na život. Ale človek si z neho urobil cieľ. Svet a potrava boli stvorené ako prostriedok spoločenstva s Bohom. Adam jedol, aby bol na Bohu nezávislý. Adam uveril v potravu a odmietol dôverovať Bohu. V tom je tragédia hriechu. Kristus ako nový Adam prichádza napraviť chybu prvého človeka, preto začína svoje účinkovanie pôstom. Preto postiť sa znamená: byť hladný, aby sme si v konečnom dôsledku uvedomili náš hlad po Bohu.

V evanjeliu Prvej pôstnej nedele sme počuli, ako Pán Ježiš povedal Natanaelovi: „Uvidíš väčšie veci ako toto.“ (Jn 1, 50) A hneď na to dodáva, že to „viac“ je otvorené nebo. Toto viac Boh ponúka aj nám. Len treba jedno: Brať tento Veľký pôst naozaj vážne. Dovoliť Bohu, aby mi obmäkčil srdce.

FARSKÉ OZNAMY

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 18. - 24. 2. 2013

Pondelok	17:00 † Štefan, Anna, Katarína, Andrej (Krajňák)
Utorok	17:00 Na úmysel 19:00 * Mikuláš, Beáta s rodinou (Janočko)
Streda	17:00 <i>Služba preždeosvjaščených darov</i> † Peter, Ján, Štefan, Anna, pan.
Štvrtok	17:00 Na úmysel (Mojzešová)
Piatok	17:00 <i>Liturgia vopred posvätených darov</i>
Sobota	2. zádušná 17:00 † Za zosnulých veriacich našej farnosti, panychída, hramoty Večiereň
Nedeľa	2. Pôstna , 6. hlas 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. Liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. Liturgia (slovenská) 17:00 <i>Veľkopôstna večiereň s poklonami sv. Efréma Sýrskeho</i>

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 25. 2. - 3. 3. 2013

Pondelok	17:00 † Ján, Katarína, Ján, Katarína, Štefan (Krajňák)
Utorok	17:00 Na úmysel 19:00 * Ján, Viera s rodinou (Michalková)
Streda	17:00 <i>Služba preždeosvjaščených darov</i>
Štvrtok	17:00 * Ján, Viera s rodinou (Michalková)
Piatok	17:00 <i>Liturgia vopred posvätených darov</i>
Sobota	3. zádušná 17:00 † Za zosnulých veriacich našej farnosti, panychída, hramoty Večiereň
Nedeľa	3. Pôstna, Krížupoklonná, 7. hlas 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. Liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. Liturgia (slovenská) 17:00 <i>Sviatosť pomazania chorých</i>

OZNAMUJEME

- V **stredu, 20. 2. 13** bude v **kaplnke Úradu vlády SR** slávená naša služba vopred posvätených darov s obvyklým začiatkom o 16. 00 h. Táto bohoslužba je prístupná verejnosti.
- V **pondelok, 11. 2. 13** sa začal **Veľký pôst pred Paschou**. Sviatok Paschy budeme sláviť **31. 3. 13**.

- **Liturgický program počas pôstu:**

Každú nedeľu - sv. liturgie sv. Bazila Veľkého (dopoludnia) a veľkopôstna večiereň o 17. h.

Stredy a piatky - liturgie vopred posvätených darov o 17:00 hod.

Od Krížupoklonnej nedele (3.3. 13) do konca Veľkého pôstu budeme dodržiavať tzv. aliturgické dni – v pondelky, utorky a štvrtky nebude o 17.00 h. sv. liturgia ale večiereň!

- V **sobotu, 23. 2. 13, o 14. 00 h** sa uskutoční slávnostné odhalenie pamätnej tabule na budove študentského domova Družba (Botanická 25, Bratislava), v ktorej sa pred 18-timi rokmi uskutočnil slávnostný akt vyhlásenia kodifikácie rusínskeho jazyka na Slovensku.
- V sobotu, 23. 2. 13 sa o 15. 30 h. v priestoroch biskupského úradu uskutoční príprava detí pred prvou sviatosťou zmierenia a eucharistie.
- **Sobota, 23. 2. 13** je **druhá zádušná**. Svätá liturgia bude slávená za zosnulých veriacich našej farnosti a našich príbuzných a po nej bude panychída s hramotami. Bohoslužobný jazyk bude tentoraz slovenský. **Tretia zádušná sobota, 2. 3. 13** bude v cirkevnoslovanskom jazyku.
- V **nedeľu, 24. 2. 13** bude po sv. liturgiách jarná zbierka na Charitu. Vopred ďakujeme za Vaše dary, ktorými podporíte ľudí v núdzi. Výnos zbierky sa posiela Gréckokatolíckej charite do Prešova.

ĎAKUJEME

- Pri zbierke na podporu opravy nášho chrámu sa v nedeľu, 10. 2. 13 vyzbierala suma 1115,- € Vyslovujeme úprimné „Pán Boh odmeň!“
- Ďakujeme za upratovanie chrámu:
neokatechumenátnemu spoločenstvu (9. 2. 13) a rod. *Krajňákovej a Žeňuchovej* (16. 2. 13)
23. 2. 13 upratuje: rod Mojzešová
2. 3. 13 upratujú: rod Ličková a Rimová

KONTAKT

V prípade akýchkoľvek otázok alebo zaujímavých podnetov nás, prosím, kontaktujte:

osobne: o. Rastislav Čížik, farár, tel.: 02/529 328 56, 0907/387 265,

e-mail: rastislav.cizik(zavináč)gmail.com

osobne: o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, tel.: 0903/946 717

AK CHCETE PODPORIŤ OPRAVU NÁŠHO CHRÁMU, MÔŽETE TAK UROBIŤ AJ VKLADOM ALEBO PREVODOM NA ÚČET NAŠEJ FARNOSTI:

ČÍSLO ÚČTU: 11472476/0900, SLOVENSKÁ SPORITELŇA, A.S.

SPRÁV PRE ADRESÁTA: OPRAVA CHRÁMU.